

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

نام آزمون: جامعه شناسی دهم

تاریخ آزمون:

شرکت توسعه انتشارات

پرش_م ۱۱

۱ هدف اسلام چیست؟

۲ ارزش‌ها و هنجارها چه وظیفه‌ای در جامعه برعهده دارند؟

۳ اگر کنش اجتماعی نباشد چه اتفاقی رخ می‌دهد؟

۴ ..... می‌تواند در راستای رشد یا کاهش جمعیت باشند.

۵ ..... حامل و عامل فرهنگ و معانی آن هستند.

۶ کدام جوامع مانع از آن می‌شوند که انسان‌ها به شناخت و تفسیری صحیح از عالم و آدم برسند؟

۷ در چه صورتی یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر ملحق می‌شود؟

۸ چرا جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد؟

۹ علل درونی تحولات فرهنگی به چه چیزهایی مربوط می‌شوند؟

۱۰ یک مثال برای تحولات فرهنگی مثبت بنویسید.

۱۱ انواع تحولات فرهنگی را نام ببرید.

۱۲ هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری کدام هویت‌ها را بروز می‌دهد و چه زمانی از بروز آن هویت‌ها جلوگیری می‌کند؟

۱۳ تحرک اجتماعی در جهان معنوی چگونه است؟

۱۴ چرا افراد نمی‌توانند هر نوع هویت اجتماعی را به‌دست آورند؟

۱۵ در یک جهان سکولار، هویت ..... و ..... افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد.

۱۶ اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی در جهان اجتماعی نتیجه چه عاملی است؟

۱۷ منظور از تحرک اجتماعی میان‌نسلی چیست؟ مثال بزنید.

۱۸ منظور از تحرک اجتماعی درون‌نسلی چیست؟

۱۹ تحرک اجتماعی در نظام سرمایه‌داری چگونه است؟

۲۰ ما با شناخت ..... فرد، دربارهٔ او اطلاعاتی به‌دست می‌آوریم.

۲۱ چه تفاوت‌هایی میان فعالیت‌های گروهی و جمعی انسان‌ها و دیگر جانداران وجود دارد؟

۲۲ برخورد ..... با جهان اسلام تجربهٔ جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است.

۲۳ ..... ، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت.

۲۴ تبلیغ و اقناع را توضیح دهید.

۲۵ جهان اجتماعی به هنگام تولد هر فرد، بخشی از هویت ..... او را تعیین می‌کند.

۲۶ هویت اجتماعی هر فرد، درون ..... و بر اساس ..... و ..... شکل می‌گیرد.

۲۷ حق و باطل بودن ..... و ..... را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت.

۲۸ ..... توان داوری دربارهٔ فنون و روش‌های اجرایی را دارند.

۲۹ کار برنامه‌ریزان فرهنگی چیست؟

۳۰ در چه صورتی قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد؟

۳۱ مرز قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی بر اساس ..... تغییر می‌کند.

- ۳۲ قلمرو واقعی جهان اجتماعی را توضیح دهید.
- ۳۳ آرمان‌های جهان اجتماعی در ..... متبلور می‌شوند.
- ۳۴ افراد انسانی با آگاهی و اراده خود به ..... می‌پردازند و ..... با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید.
- ۳۵ جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.
- جهان اجتماعی ..... و ..... ، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند.
- ۳۶ دیدگاه جامعه‌شناسانی را که معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند، توضیح دهید.
- ۳۷ چه تفاوتی میان رفتار انسان‌ها و سایر موجودات وجود دارد؟
- ۳۸ ..... و ..... عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی هستند.
- ۳۹ پدیده‌های اجتماعی از حیث اندازه و دامنه به چند دسته تقسیم می‌شوند؟ (نام ببرید)
- ۴۰ هر گاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، چه اتفاقی می‌افتد؟
- ۴۱ ..... ، واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود.
- ۴۲ چرا پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند؟
- ۴۳ کنش انسانی به چند دسته تقسیم می‌شود؟ نام ببرید.
- ۴۴ چرا لباس پوشیدن ما در موقعیت‌های مختلف متفاوت است؟
- ۴۵ کنش انسانی به ..... وابسته است.
- ۴۶ چهار معنی متفاوت کنش «بوق زدن» را بنویسید.
- ۴۷ کنش چه ویژگی‌هایی دارد؟ (نام ببرید.)
- ۴۸ قلمرو حق و باطل را با یکدیگر مقایسه کنید.
- ۴۹ کدام مورد را می‌توان از ابعاد ثابت هویت دانست؟
- الف) رنگ پوست - منزلت اجتماعی
ب) موقعیت شغلی - خون و نسب
پ) ویژگی‌های اخلاقی - دختر یا پسر بودن
ت) ملیت - ناشنوایی و نابینایی
- ۵۰ دچار شدن آدمی به شکاکیت و پوچ‌انگاری مربوط به کدام علت تحولات فرهنگی است؟
- ۵۱ در چه صورت، تعارض فرهنگی به تزلزل فرهنگی منجر می‌شود؟
- ۵۲ انسداد اجتماعی یعنی چه و بیشتر در چه جوامعی وجود دارد؟
- ۵۳ جدول هویتی زیر را با علامت + پر کنید.

ویژگی‌ها	انتسابی	اکتسابی	ثابت	متغیر	فردی	اجتماعی
متولد ماه مهر						
خجالتی						
عضو جمعیت هلال احمر						

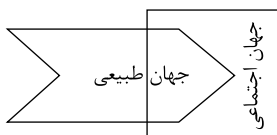
۵۴ استقلال سیاسی در ایران پیش از انقلاب اسلامی یک ..... بود و با انقلاب اسلامی به یک ..... تبدیل شد.

۵۵ نمودار مقابل را در نظر بگیرید و سپس گزینه مناسب آن را پیدا کنید. الف) سنت‌های الهی درهای آسمان را بر عدالت‌پیشگان می‌گشاید.

ب) شناخت فرشتگان کنش‌های اجتماعی انسان‌ها را دگرگون می‌سازد.

پ) انسان‌ها، انبارها و سیلویی‌هایی را بنا می‌کنند تا با خشکسالی مقابله کنند.

ت) قوانین الهی ستم‌پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می‌گزارد.

۵۶ ارزش‌ها از جنس ..... و ..... هستند و هنجارها از جنس ..... و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

۵۷ اگر ما ..... خود را نسبت به کلمات و ..... آنها از دست بدهیم، از گفتار باز می‌مانیم.

۵۸ درستی یا نادرستی جمله زیر را بنویسید.

الف در صورتی فعالیت انسان «کنش» خوانده می‌شود که کنشگر به مقصود یا هدف خود برسد.

ب درستی یا نادرستی جمله زیر را بنویسید.

پیامدهای ارادی کنش فقط به اراده خود کنشگر وابسته است.

۵۹ درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.

الف خیال‌پردازی یک کنش درونی و راه رفتن یک کنش بیرونی است.

ب کنش اجتماعی کلان‌ترین پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، عامل شکل دادن به آن هستند.

۶۰ درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.

الف انسان‌ها در هر موقعیتی که قرار می‌گیرند، ابتدا آن موقعیت را برای خود تعریف می‌کنند و به آن معنا می‌دهند، سپس در آن موقعیت دست به

عمل می‌زنند.

ب در دیدگاه تک‌خطی تاریخ، برخی از فرهنگ‌ها و تمدن‌ها زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند.

پاسخنامه تشریحی

۱ هدف اسلام، تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است.

۲ ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی بعد از اینکه از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق پیدا کردند، پدیده‌های «جامعه‌پذیری» و «کنترل اجتماعی» را ضروری می‌سازند تا از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه، ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند. افراد با عمل کردن بر اساس ارزش‌ها و هنجارها، به آنها تداوم می‌بخشند.

۳ اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از ارزش‌های اجتماعی مانند عدالت، امنیت و آزادی محقق نمی‌شوند.

۴ سیاست‌های جمعیتی

۵ اعضای جهان اجتماعی

۶ جهان‌های اجتماعی که بر اساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند و از عقاید و ارزش‌های حق برخوردار نیستند، مانع از آن می‌شوند که انسان‌ها به شناخت و تفسیری صحیح از عالم و آدم برسند.

۷ جهان اجتماعی که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگری را قبول کند، به آن ملحق می‌شود.

۸ به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل است، جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد.

۹ علل درونی یا به ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی مربوط می‌شود یا به کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی بازمی‌گردد.

۱۰ تحول جامعه جاهلی به جامعه نبوی، تحول فرهنگی مثبت می‌باشد.

۱۱ تحولات فرهنگی مثبت و منفی

۱۲ هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی، شغلی و ... متناسب با خود را پدید می‌آورد و در برابر انواع هویت‌های اجتماعی که با عقاید و ارزش‌های آن ناسازگار است، مقاومت می‌کند.

۱۳ هویت‌های اجتماعی که ابعاد متعالی و الهی انسان‌ها را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند و نمی‌توانند تحرک اجتماعی صعودی بیابند. علت تفاوت فرصت‌های اجتماعی در این دو جهان، لایه‌های بنیادین ارزش‌ها و عقاید آنها می‌باشد که برخی تغییرات هویتی و تحرکات اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند.

۱۴ افرادی که در جهان اجتماعی زندگی می‌کنند، متناسب با لایه‌های بنیادین هر جهان اجتماعی فرصت تحرک اجتماعی و کسب هویت اجتماعی جدید را دارند. هر جامعه متناسب با عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی را منع و برخی دیگر را تشویق می‌کند.

۱۵ دینی - معنوی

۱۶ نتیجه تعارض فرهنگی است.

۱۷ تغییر یا تغییراتی در موقعیت اجتماعی از نسلی به نسل دیگر است. مثلاً هنگامی که فرزند یک راننده تاکسی، تحصیلات دانشگاهی کسب می‌کند و پزشک می‌شود از نسلی به نسل دیگر تحرک میان‌نسلی به وقوع پیوسته است.

۱۸ عبارت از تغییر یا تغییراتی در موقعیت اجتماعی فرد یا یک گروه در همان نسل است.

۱۹ در نظام سرمایه‌داری به دلیل اینکه افزایش ثروت از ارزش‌های اصلی آن است، تحرک اجتماعی صعودی فقط برای صاحبان ثروت ممکن است.

۲۰ موقعیت اجتماعی

۲۱ فعالیت‌های گروهی و جمعی انسان‌ها با آگاهی و اراده صورت می‌گیرد، ولی سایر جانداران فعالیت‌های گروهی و جمعی خود را به صورت غریزی انجام می‌دهند.

۲۲ جهان غرب

۲۳ عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام

۲۴ هر جهان اجتماعی می‌کوشد تا از طریق آموزش، عقاید و ارزش‌های خود را به گونه‌ای ترویج کند که افراد برای پذیرش آنها قانع شوند.

۲۵ اجتماعی

۲۶ جهان اجتماعی - عقاید - ارزش‌های آن

۲۷ ارزش‌ها - عقاید کلان درباره انسان و جهان

۲۸ علوم تجربی

۲۹ برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آنها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

۳۰ اگر مردم به ارزش‌هایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آنها را لازم می‌دانند، عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد.

۳۱ عمل مردم

۳۲ ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد.

۳۳ ارزش‌ها

۳۴ کنش اجتماعی - جهان اجتماعی

۳۵ زنده - سالم

۳۶ عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند که همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را طی می‌کنند. این جامعه‌شناسان اعتقاد دارند همه جهان‌ها اجتماعی شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.

۳۷ رفتار سایر موجودات زنده، ناآگاهانه یا غریزی است؛ ولی جهان اجتماعی را انسان آگاه و خلّاق پدید می‌آورد.

۳۸ عقاید - ارزش‌ها

۳۹ ۲ دسته - خرد و کلان

۴۰ جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون می‌شود.

۴۱ جهان

۴۲ پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و از آنجا که افراد انسانی با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند.

۴۳ ۲ دسته - فردی و اجتماعی / بیرونی و درونی

۴۴ زیرا ما در پوشیدن لباس، دیگران را در نظر می‌گیریم.

۴۵ اراده کنشگر

۴۶ جلب توجه، هشدار به خطر، ابراز احساسات (اعتراض، احترام و ...) و اعلام پیام (وجود اضطرار، مراسم عروسی و ...)

۴۷ آگاهانه بودن، ارادی بودن، هدف‌دار بودن و معنادار بودن

۴۸ هر بخش از جهان اجتماعی که از نظر علمی قابل دفاع نباشد و بر اساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل و بخش‌هایی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد، حق است.

۴۹ گزینهٔ د،

۵۰ به علت درونی، یعنی کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در یک فرهنگ

۵۱ در صورتی که تعارض فرهنگی یا شیوهٔ زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم پیدا کند و جهان اجتماعی نتواند رفتارهای اجتماعی را بر اساس فرهنگ خود سازمان دهد.

۵۲ مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی را انسداد اجتماعی می‌گویند و بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد بر اساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت، نژاد و ... تعیین می‌شود.

۵۳

ویژگی‌ها	انتسابی	اکتسابی	ثابت	متغیر	فردی	اجتماعی
متولد ماه مهر	+		+		+	
خجالتی		+		+	+	
عضو جمعیت هلال احمر		+		+		+

۵۴ آرمان - واقعیت

۵۵ گزینهٔ ب،

۵۶ هدف - مقصود - وسیله

۵۷ آگاهی - معانی

۵۸

الف نادرست، ممکن است کنشگر به مقصود نرسد.

ب نادرست، پیامدهای ارادی کنش فقط به ارادهٔ خود کنشگر وابسته نیست، بلکه گاهی به ارادهٔ دیگری وابسته است.

۵۹

الف درست

ب نادرست، کنش اجتماعی خردترین پدیدهٔ اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن هستند.

۶۰

الف درست

ب نادرست، در دیدگاه عرضی، برخی از فرهنگ‌ها و تمدن‌ها زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند.